

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. v. in cena d[omi]ni Sermo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

iusu ad limbum. Hec manus sibi oino
fuit amputata per christi passionē p qua
deletū est chiro graphus decreti: vt dicit
Apostolus Col. ij. Potestate impulsua: scz
ad peccatū qua fere in omnibz regnabat
et vic poterat quis ei resistere. Et hec de
bilitata est per passionē christi per qua lu
men veritatis apitur contra diabolicam
violētiam. Item potestate vexatiua: scz
corpaler: Et hec est sibi diminuta. Per
passionē em non habet potestatem vexandi
nisi tm excommunicatos z ab ecclesia preci
sos: nisi forte quādoqz ex speciali diuina p/
missioe ad exercitiū sanctorū: sicut legim⁹
de beato Anronio qui fuit a demone fla
gellatus. Tertio passio christi fortificat
cōtra diabolicos insultus arma defensiva
ministrando. Unde dicit Damasceni. lib.
ij. Lux est galea et scutum aduersus dia
bolum. Exemplū legitur in Barlaā: q
cum Josaphat rex dimisisset regnū z pe
netraret eremū in quo pl⁹ qz p duos an
nos oberrauit querēs magistrū suū scdm
Barlaā. Postqz ei diabolus immiserat
multas tentationes de gloria quā dimise
rat de delictis: de regno: z amicis: nec pua
lere posset ei neqz p asperitate: nec p pau
peratē neqz p difficultatem vie. Ad vlti
mū apparuit ei et euaginatū gladiū tenēs
morte sibi pminās nisi rediret: z assumēs
diuersaz ferarū formas horribiles pterre
re nitebat. Sed omnia dei seruis crucis si
gnaculū opponens vincebat et demones
fugabat. Sic etiā nos faciam⁹ cōtra deū
monuz tentamenta: et victores erimus.
Alioqn diciturus est nobis chris illd Boe
cij. ij. de consolatiōe. Talia tibi cōtulera
mus arma que nisi prior abiecesses inui
cra te firmitate tuerent.

Tertius articulus. Audistis rē. No
tate qm dñs p suā passioē nobis tot
beneficia ptulit vt ipm amem⁹. Nō credat⁹
qz frute passiois vicere posse pctā: tribula
tiōes: z tētatōes: z hereditatē celestē ob
tinere: nisi chm diligat⁹. Nā vt dicit lex. Ni
hil tā naturale qz vt adqstio fiat fm volū
tatē dñi tradet⁹. vt hī in l. Et fac optime
qd hī c. ii. de sumoniac. z i c. Ex trāmissa
de decis. Est at volūtas dñi vt celestē he
reditatē adqram⁹ merito sue passiois: tri
bulatiōes patiet⁹ sustinēdo: z in pnia pfe

uerādo atqz tētatōes dūcēdo: qd neqz
possum⁹ nisi p amorē chm q in nob maxie
feruere debz ex recordatiōe sue passiois:
qd apparebit euident si attēdam⁹ pabolā
quā barlaā posuit Josaphat. Quidā qz
tuoz amicos habuerat qz tres pl⁹ qz seipz
dilexerat p illis pnia negocia dimiserat
Pro qrtio pō valde pauca fecerat. Cū autē
a terribilibz regz famul⁹ capet⁹ p decē milibz
talētoz qz debebat: dat⁹ sibi inducijs vt ad
amicos rogaret p debiti solutiōe: z sic a sul
pēdio libaret⁹. Prim⁹ ab eo rogat⁹ rēdit
qz ex q in illd discrimē cecidisset: nihil nisi
lindeoluz daret qz inuolueret. Scds dicit qz
hāc solā grām ei faceret qz eū vsqz ad parti
bulū pduceret. Tertio qz ipsemet eū sus
pēderet. Quarto hāc dicit⁹ dicit⁹ p me pau
ca fecerz qz tm ad me recurrz in nēitate: et
me de celo diligere pponis: p te ne suspē
darz me venale exhibeo z suspēdi volo.
Prim⁹ amic⁹ fals⁹ ē mds a q nō recipit
nisi sudariū. Scds sunt heredes z amici
mūdi qz pducit vsqz ad sepulcr. Tertio ē
diabol⁹ qz hoiez suspēdit ad inferni partibz
lū. Quarto qz ver⁹ ē amic⁹: est ipse chris qz
p hoiez suspēdi voluit ad crucē lignū. Si qz
(vt dicit Aug. li. de cathezizadis rudibz) ad
mare pigebat. saltē redamare nō pigeat.

Feria. v. in cena dñi Sermo.

Ecce rē. Dñs Iesus in q
nocte tradebat ac
cepit panē z grās agēs fregit z
dixit Accipite z māducate: hī ē
corp⁹ meū. j. Coz. xj. Hoc ē mysteriū q in
celū ascēdere possum⁹. In his at p̄bis ta
st notāda circa xpī passioē z sacm corp⁹
dñi. Charitas inextimabil: Dñs Ies⁹ in q
nocte trade. rē. Exseruēt ei charitate se
tradi voluit. Ubalitas inexplicabil: Acce.
pa. z grās ag. fre. z dix. acci. z mā. Si autē
tas incōpabilis: Hoc ē corp⁹ me. Qd em
hoc sumam⁹. De pmo Hier. xxxj. In
charitate ppetua dilexi te. Et Latic. viij.
Aque multe nō potuerūt extinguerē cha
ritatē. De scdo ps. Difficilis z misfator
dñs esca de. timē. se. De tertio. Joā. vj.
Caro mea vere est ci. sanguis me. ve. est
potus. **Saluatio.**

Ecce rē.

Feria. v. in Cena Dni

Primus articulus. An passio chri fuit
rit veru sacrificiu: **R.** non. Passio
chri fuit maxime crudelitatis. **Corra.**
Eph. v. Tradidit semetipm oblationem
z hostia deo in odore suauitatis. **R.** Respo
det **tho.** in. **ij.** pre. **q.** **xliij.** Sacrificiu ppe
dicat aliqd factu ad honore dei: z ad eum
placandu. **Et io Aug.** **x.** de ci. dei dicit.
Veru sacrificiu esse omne op^o qd agitur
vt seta societate inheream^o deo: relatum
scz ad illu sine quo veraciter bti esse possi
mus. fuit ergo passio chri verissimu sa
crificiu deo acceptissimu: vtpote ex maxi
ma charitate: licz ex parte iudeoz fuerit
opus crudelitatis maxime. **Hec Tho.**
Pro fundameto. Vultu dno tenemur
qui seipm p nobis gratis offerre voluit.
Quidi^o sine titulo. **Sra** p rebus merito
debetur inepis. Sed heu q^o multi sunt
ingrati. **Sen.** de bnificijs. Inter pla maxi
maq^o vicia: nihil est frequentius q^o ingrati
animi. **O** miseri pctores q^o graui p^ostioe
ferendi estis p ingratitudine v^{ra} qui non
tinetis eu offendere qui se p vobis mor
ti dedit in sacrificiu immaculatu deo. **Cum**
ergo q^orit. An passio zc. **Dic** rñ. vt s. **Et**
q^o pclude q^onta deuotioe chri charitatem
laudare debem^o q^o totu p nobis sacrificiu
obtulit. **Et cu** q^otuor p^ostulerent in oi sacri
ficio. **Et dicit Aug.** **iiij.** de trini. **c.** cui^o of
ferat. a q^o offerat: qd offerat: z p quo offe
rat. **Ipe** q^o vn^o verusq^o mediator: p sacri
ficio pacis recocillat nos deo: vn^o cuz eo
manes cui offerebat: vn^o in se facies p q^o
bus offerebat: vt vn^o ipse esset q^o offere
bat: et qd offerebat. **Hoc** est igit^o verissi
mu sacrificiu efficaciu habes mirabile: et
proius inexplicabile. **Valer** em ad pcto
ru remissione: ad diuine gre recocillatione
z ad dei p^ocipua veneratione. **Fig.** **Le**
uit. **xxij.** et plib^o alijs locis. **Tria** erant ge
nera sacrificioz in ve. te. qda p pcto: qda
p gratiactioe de pceptis bnificijs vel pro
pceptioz postulatioe: z hmoi dicebant
hostie pacifice. **Alia** erant simpliciter p^of
dei honore q^o dicebant holocausta. **Spua**
liter. hec oia figurabat chri passione: q^o h
triplia mo^o habet ratione sacrificij: sacri
ficiu inq^o animaz sanctificatiu. **Heb. x.**
Sanctificati sumus per oblatione chri
iesu semel.

Secund^o arti. In pced. zc. Nunc de ter
tio q^o est spualium bonoz adq^ostio.
Berñ. Homo si vis de virtute in virtute
puebi: si vis de gra in gram pmoeri: de
amore in amore: de luce in luce: de bono
in meli^o: passione chri recordare. **Idē.** **Ar**
bor crucis si est q^o colligat: vita germinat:
fecunditate fructificat: oleum stillat: baly
samu fundit spualiu charismatu. **Non** est
arbor siluestris. lignu vite est apphendē
tibus ea arbor salutifera lignu crucis. **Pre**
cipue aut^o ex deuota passiois meditatione
puent triplex adq^ostio boni.

Prima est adq^ostio illuminat^o e visiois.
Secda est adq^ostio charitatie affectiois
Tertia est adq^ostio saluatue dispositiois
Prima est zc. **Hoc** est collyriu q^o in ungen
di sut oculi: vt videant. **Apoc. iij.** **Ite** hec
est p^oga: de cui^o sumitate gustato melle il
luminat ionathas. **j.** **Regu. xiiij.** **Irem** fel
piscis: q^o linit oculi ceci curant. **Job. vj.**
Illuminat aut^o passio chri deuote p^ostia
ta tripliciter. **P**rimo ad cognitione di:
p hoc em manifeste cognoscimus q^onta sit
dei misericordia z gra erga nos. **Per** virtute
em passiois manifestant^o thesauri diuine
sapientie. **j.** **Coz. j.** **Predicam^o** vobis chri
stu crucifixu: iudeis quide scandalu: genti
bus aut^o stulticia. **Ipsis** aut^o vocatis iud
deis atq^o grecis chri dei virtute z dei sa
pientia. **S**ecdo ad cognitione sui: quia
per hoc clare videm^o q^o p^oiose sunt anie
nostre dei iudicio: q^o corpus z sanguinem
z vita p^oria in statera crucis posuit vt ani
mas nostras redemiret: ne de cetero vili
simo pcti p^ocio venderent. **Aug.** **Agno**
scat ho q^ontu valeat: z q^ontu debeat: z vuz
p^ociu suu cogitat: sibi vili esse sinat. **Re**
itag^o erit no parui pcti sed sanguinis iesu
chri qui violat z maculat animu chri san
guine z passione redemptu. **T**ertio ad
cognitione peccati: per hoc luculenter ostē
dit deus q^ontu odit pctm: pro quo destrue
do: nec pat filio suo peccat. quin illu mori
pcepit: nec filius sibi ipsi. **Patet** etiam q^o
tum debemus detestari pctm z cauere
q^o si deus ppter peccata alioz no peperit
filio: nec nobis parceret pro peccatis nris.
Esa. liij. **Propter** scelus populi mei per
cussi eu. **S**ecda est adq^ostio charitatis
ue affectionis. **Chri**st^o em per passionem

suā marie nos allicit ad amorē suū. Ber. sup. can. Sup. oia te mihi amabile reddidit o bone iesu calix quē p nobis bibisti: op? redemptōis nr̄e frequenter memoratū: h sepe excogitatum: facile sibi nr̄m vendicat amorē. Nihil deuotionē nostrā blandius allicit: iustius exigit: artius stringit: uehe mētius afficit. Multū q̄ppe ibi p nobis laborauit: nec in omni machina mūdiali tantū sibi fatigatōis assūpsit. Ibi em̄ ha buit in dicitis p̄radictores: in factis obser uatores: in tormentis irrisores: in morte exphatores. Afficit igit̄ ch̄i passio ad a/ moris orationē. Propterea dicit sp̄sa in Lā. ij. Sub ymbra illius quē desiderauē tam sedi et fructus eius dulcis gutturi meo

Tertia est adquisitio saluatiue dispositō nis q̄ ex duab? p̄dictis sequit̄. Et sicut dicit Chrysostomus sup. Matth. Nulla res est q̄ magis ad salutē hoim̄ pertineat q̄ mors ch̄i. Exemplū narrat cesari? q̄ quidaz prior de ordine regulariū tpe quodā tan/ to sopore cepit affici q̄ nisi cito dormiret moreret. Lum̄ ergo se inclinasset mor ei q̄dam puerulus affuit di. Dñe cum licētia vestra vado. Et ille ait q̄vadis. Et ait cō uersus: vado ad deū q̄ mortuus sum in hac hora. Et prior. Cū multi p̄fecti trans eant ad purgatoriu: quid est q̄ tā p̄fiden/ ter te dicit itur ad deū. At ille. Habebā p̄uerudinē vt quoties corā crucifixo hāc orationē dicerē. Dñe iesu ch̄e per illam amaritudinē passionis quā sustinuisti in cruce: maxime quādo anima tua egressa est de corpore tuo miserere anime mee in egressu suo. Et exaudiuit de? orationem meā. Et ait prior. Quō fuit tibi morienti R̄ndit. Videbat̄ mihi in agonia posito q̄ totus mund? esset lapis vnus et p̄me/ ret meū peccat. Propterea bñ dicit Bern. Quotidiana ch̄iani lectio dz eē assidua passiois ch̄i meditatio.

Quartus arti: Audistis, rē. ch̄s qui/ de sui sanguinis cōmercio adquisit ce lestē hereditatē: s̄ t̄mēdū ne reuocetur talis donatio p̄p̄ demerita nr̄a. Iura eni dicit q̄ reuocat donatio p̄pter mltas cau sas: vt colligi potest ex. ll. C. d. donat. añ. et ex. c. si. de dona. Quaz vna: si deficiat cō dicio apposita. Altera si donatarius. atro cē siue graue iniuriā fecerit donatori. Po

ne casum et applica notando q̄ ch̄s illa cō ditiōe nobis adquisiuit regnum celeste: si eius mandata custodiā: et grauis ei sit iniuria in eoz transgressiōe. Iō ipse dicit Matth. xj. Si vis ad vitā ingredi: serua mandata.

Seria quinta in cena
ñi post meridiem.

Ecce ascēdi dimus rē. Probet autem se ipsum hō: et sic de pane illo edat et de calice bñ. j. Corinth. xj. vt videt̄ licet sic comedat q̄ virtute panis illi? hie rosolymā ascēdat. Est autē considerāda hui? pbationis: necessitas: utilitas: securitas. Propt̄ primū. Ibi dicit. Qui em̄ mandu cat et bibit indigne iudicium sibi mā. rē. Propt̄ scōm. Iō. vj. Qui māducat hūc panē. s. digne viuet in eternū. Propter tertiu. j. Corinth. xj. Si nosmetipsos diu dicarem? nō vtiq̄ iudicaremur.

Salutatio. **E**cce rē. Primus arti. An ch̄s ex obedientia mortu? sit: Q̄ nō. Nō legitur hoc sibi fuisse p̄ceptū. Contra. Phil. ij. Factus ē obediēs vsq̄ ad mortē. R̄ndit Tho. in. ij. p. Loueniens fuit q̄ ex obediā pate ret. Primo quidē q̄ hoc cōueniebat iu stificationi hūane. vt sicut p̄ inobediētiā vnus: peccatores sūt cōstituti multi: ita et p̄ vnus obedientiā iusti cōstituerentur multi. Ut dicit. Rom. v. Secūdo hoc con ueniebat recōciliatōi: hoīs cū deo. Scōz illud Rom. v. Recōciliati sum? deo p̄ mortem filij ei? in q̄ntū. s. ipa fuit sacrificiū acceptissimū. Obediētia autē omnibus sacrificijs p̄fertur: vt dicitur. j. Regū. xv.

Tertio fuit conueniens victorie qua de morte et mortis auctore triumphauit. Nō em̄ miles vincere pōt nisi obediat du ci. Prover. xj. Vir obediēs loquit̄ victo rias. Q̄ autē ch̄s accepit mādatū vt pa teref. p̄z Iō. x. vbi dicit Potestātē habeo rē. et hoc mandatum accepi a patre meo. Hic Thom. Pro fundamēto. Bñficiū q̄nto celerius et p̄p̄tius exhibet: tan to gratius est. Plaut? in aulularia. Celeb ritas: beneficiū grati? facit. Et Sen. Nō